

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. de heer Ir. E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

BETREFT Maatregelen m.b.t. realisatie Energieakkoord

DEN HAAG 1 maart 2019

E-MAIL

ONS KENMERK 19.42631

TOESTELNUMMER

BIJLAGE(N)

Geachte heer Wiebes,

In 2018 beleefde het Energieakkoord voor duurzame groei zijn eerste lustrum. De belangrijkste in 2018 bereikte resultaten zijn onlangs gepubliceerd in de Voortgangsrapportage 2018. Ook is voor elk van de 12 domeinen van het Energieakkoord een overzicht van de afgelopen vijf jaar opgenomen. In de loop der jaren hebben we kunnen zien dat dit akkoord een forse impuls geeft aan de groei van hernieuwbare energie en vele nieuwe banen heeft opgeleverd. Door inzet op innovatie en kostenreductie zijn de lasten voor burgers en bedrijven zoveel mogelijk beperkt.

Op 25 januari 2019 heeft het Planbureau voor de Leefomgeving de Korte Termijn Raming voor emissies en energie in 2020 (verder: KTR) uitgebracht waarin de meer substantiële nieuwe inzichten en ontwikkelingen ten opzichte van de Nationale Energie Verkenning 2017 (verder: NEV) zijn verwerkt.

Realisatie van de doelen van het Energieakkoord

De NEV 2017 signaleerde een sterke groei van het aandeel hernieuwbare energie, waardoor dit aandeel in 2023 uitkomt op 17,3 procent. Het doel van 16 procent wordt hiermee ruimschoots gehaald. In de KTR is geen nieuwe prognose gegeven voor het aandeel hernieuwbare energie in 2023, noch voor het tempo van energiebesparing en de toename van het aantal voltijdsbanen. De NEV 2017 gaf aan dat ook deze doelen, een besparing van het energieverbruik met gemiddeld 1,5 procent per jaar en tenminste 15.000 voltijdabanen extra, ruimschoots worden behaald.

Aandeel hernieuwbare energie in 2020

De doelstelling van 14 procent hernieuwbare energie in 2020 komt volgens de KTR overeen met 291 PJ, uitgaande van een totaal bruto energiegebruik van 2080 PJ. De prognose voor hernieuwbare energie in 2020 bedraagt 255 PJ volgens de KTR. Volgens de rekenmethode uit de EU-richtlijn is dat 12,2 procent (volgens werkelijke productie 12,5 procent) van het bruto finaal energieverbruik in 2020 in ons land. Daarmee komt de KTR tot een tekort van 36 PJ ten opzichte van het doel. Oorzaak hiervan is vooral de

geraamde groei van het energieverbruik - onder invloed van de opgaande economische conjunctuur - waarmee de toename van hernieuwbare energie geen gelijke tred houdt.

De bijlage bij deze brief geeft een overzicht van maatregelen die de Borgingscommissie van het Energieakkoord aandraagt om de doelstelling voor hernieuwbare energie in 2020 alsnog te realiseren. Voor deze maatregelen geldt dat ze vóór 1 mei 2019 zodanig geconcretiseerd dienen te worden dat ze in de Klimaat- en Energieverkenning 2019 kunnen worden meegerekend.

Bijzondere aandacht verdient het probleem van de krapte op de elektriciteitsnetten dat zich voordoet in regio's waar de netcapaciteit is afgestemd op historisch laag energieverbruik maar de groei van het aantal zonprojecten veel sneller verloopt dan voorzien. Technisch acht de Borgingscommissie aansluiting van het extra aanbod van hernieuwbare energie haalbaar en het is daarom belangrijk om, vooruitlopend op de afronding van het wetstraject waarbij de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet worden samengevoegd in de nieuwe Energiewet, besluiten te nemen teneinde belemmeringen voor de netbeheerders weg te nemen en (vergunning)procedures van de betrokken overheden te verkorten, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan zorgvuldigheid bij de afweging van belangen in het democratisch proces of de marktwerking wordt verstoord.

Additionele energiebesparing in 2020

De doelstelling voor additionele energiebesparing in 2020 bedraagt 100 PJ finale energie. De KTR komt tot een prognose van 81 PJ additionele energiebesparing in 2020, met een bandbreedte van 52 tot 108 PJ. Een aanzienlijk deel van het tekort van 19 PJ hangt samen met een achterstand in de realisatie in de gebouwde omgeving bij onvolledige naleving van de Wet Milieubeheer.

De bijlage bij deze brief geeft een overzicht van maatregelen die de Borgingscommissie Energieakkoord aandraagt om het doel van 100 PJ besparing van finale energie in 2020 binnen bereik te brengen. Ook voor deze maatregelen geldt dat ze vóór 1 mei 2019 zodanig geconcretiseerd dienen te worden dat ze in de Klimaat- en Energieverkenning 2019 kunnen worden meegerekend. Een aantal van deze maatregelen maakt al deel uit van het in 2018 overeengekomen intensiveringspakket. Voorbeelden zijn de extra inzet op energiebesparing bij maatschappelijk vastgoed en de extra inzet op naleving van de Wet Milieubeheer. Daarnaast maken enkele maatregelen deel uit van het Ontwerp van het Klimaatakkoord. In het bijzonder gaat het daarbij om de snelle start van verduurzaming van huurwoningen via de Startmotor en renovatieversneller. Indien deze maatregelen met voorrang worden uitgevoerd, is een additioneel besparingseffect in 2020 te realiseren.

Samenhang tussen Energieakkoord en Klimaatakkoord

De urgentie van het klimaatvraagstuk en de toekomstbestendigheid van onze energievoorziening maken continuïteit en versnelling tot essentiële elementen van de energietransitie. Met een Klimaatakkoord wil het kabinet die continuïteit en versnelling realiseren. De voorbereidingen van dat nieuwe akkoord zijn voorjaar 2018 gestart. Het streven is te komen tot een breed maatschappelijk akkoord waarbij het Rijk een actieve inbreng verwacht van decentrale overheden, sociale partners en vele maatschappelijke partijen. De besluitvorming over het Klimaatakkoord wordt naar verwachting in de eerste helft van 2019 afgerond.

De uitvoering van maatregelen die de Borgingcommissie aandraagt om ook de twee resterende doelen van het Energieakkoord binnen bereik te brengen, kan niet los gezien worden van de afspraken in het Klimaatakkoord en de uitvoering daarvan.

Vanwege deze samenhang en vanwege de relatie met de maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan het Urgenda-arrest, vraag ik het kabinet om de besluitvorming over de hier genoemde maatregelen binnen dit kader mee te nemen.

Het Klimaatakkoord bouwt voort op de resultaten van het Energieakkoord en is gericht op de periode tot 2030 en verder. De benodigde continuïteit wordt afdoende geborgd wanneer de doelen van het Energieakkoord voor 2020 en 2023 integraal worden opgenomen in de uitvoering en borging van het Klimaatakkoord.

Uit vijf jaar Energieakkoord zijn waardevolle lessen te trekken voor de uitvoering en borging van het Klimaatakkoord. Op een later moment zal ik daarover berichten.

Hoogachtend,

Ed Nijpels,
voorzitter Commissie Borging Energieakkoord

BIJLAGE:**Maatregelen voor hernieuwbare energie**

Om het doel van 14 procent hernieuwbare energie in 2020 binnen bereik te brengen, heeft de Borgingscommissie begin 2018 een intensiveringspakket afgesproken. De KTR geeft aan hoe deze maatregelen zijn meegenomen in de raming. Daarbij is aan sommige maatregelen geen effect in 2020 toegekend. Dit betreft onder meer de green deal ultradiepe geothermie en de beoogde investeringsimpuls van Nederlandse banken.

Om de doelstelling voor hernieuwbare energie in 2020 alsnog te realiseren zijn door leden van de Borgingscommissie de volgende (additionele) maatregelen genoemd. Voor een toelichting op maatregelen wordt verwezen naar: <http://www.nvde.nl/wp-content/uploads/2019/01/NVDE-overzicht-versnellingsopties-2020-1.pdf>

Maatregelen hernieuwbare energie	
Gebouwde omgeving	
ISDE	Verhoging budget van jaarlijks 100 mln. naar 150mln.
Zon-PV	Extra stimulering collectieve systemen bij VvE's/corporaties door een tijdelijke terugleversubsidie ter overbrugging van de periode tot opvolging van de salderingsregeling.
	Afschaffing van de regel 'opwek voor rekening en risico van de eindgebruiker' in de Wet Belasting op Milieugrondslag zodat leasecontracten niet langer op vaste bedragen maar op kWh-basis afgesloten mogen worden.
	Bestempeling van dakgebonden systemen als roerend goed waarmee deze eenvoudiger op daken van grote bedrijven te leggen zijn (geen kosten en doorlooptijd verkrijgen opstalrecht)
	Voortzetting van de combinatieregeling zon-PV en sanering asbestdaken met aanvullende subsidie voor zon-PV bij asbestsanering.
Elektriciteit	
Wind/ hernieuwbaar op land	Voortzetting van de versnellingsaanpak wind op land middels kwartaalrapportages over voortgang van projecten en wegnemen van knelpunten
	Doorgaan met Hernieuwbare energieopwekking op Rijksgronden (Petaplan).
Verbetering SDE+-regeling	Versnelling van de realisatie van projecten met een beschikking

	Aanpassing van vollasturen zonnepanelen - van maximum naar declareren op basis van productie – stimuleert inzet van panelen die meer dan gemiddeld opbrengen.
	Verhoging van het basisbedrag warmte uit biomassa in de SDE+ met 1ct/kWh ter afdekking van de onrendabele top
	Invoering in 2019 van een aparte SDE-categorie geothermie voor stadsverwarming
Netaansluitingen	Loslaten/ versoepelen van de redundantie-eis in de regelgeving
	Beperken capaciteit aansluiting zonnepark onder het piekvermogen
	Stroomlijning uitvoeringsaspecten waarop projecten vastlopen

Maatregelen voor additionele energiebesparing

Om het doel van 100 PJ additionele energiebesparing in 2020 binnen bereik te brengen, heeft de Borgingscommissie begin 2018 een intensiveringspakket afgesproken. De KTR geeft aan hoe deze maatregelen zijn meegenomen in de raming.

Om de doelstelling voor additionele energiebesparing in 2020 alsnog te realiseren zijn door leden van de Borgingscommissie de volgende (additionele) maatregelen genoemd. Voor een toelichting op maatregelen wordt verwezen naar: <http://www.nvde.nl/wp-content/uploads/2019/01/NVDE-overzicht-versnellingsopties-2020-1.pdf>

Maatregelen additionele Energiebesparing	
Gebouwde omgeving	
Maatschappelijk vastgoed	Extra energiebesparing maatschappelijk vastgoed via op te stellen routekaarten die per 1 mei gereed zullen zijn.
Huurwoningen	Versterking van de Aedes monitoring en borging van 12 technische maatregelen is vóór 1 mei op orde. Jaarlijks € 100 mln. extra voor de wijkaanpak en renovatieversneller, in te zetten voor de Startmotor (voorstel Klimaatakkoord)
Koopwoningen	Informatiecampagne gericht op eigenaren koopwoningen Jaarlijks € 100-200 mln. subsidie voor woningisolatie (<i>plus verhoging ISDE met € 50 mln. zie hernieuwbare opwek</i>)
Vereniging van Eigenaren	Extra stimulering collectieve systemen bij VvE's/corporaties door tijdelijke terugleversubsidie ter overbrugging van de periode tot opvolging van de salderingsregeling. (<i>zie ook zon-PV: draagt ook bij aan hernieuwbare opwek</i>)
Mobiliteit	
Personenmobiliteit	Aanschafsubsidie voor emissievrije auto's al in 2020 en niet pas in 2021 (voorstel Klimaatakkoord en aanpassing van de fiscale bijtelling voor auto's die uit de 60 maanden lease komen wanneer zij emissieloos zijn.
Industrie	
Wet Milieubeheer	Intensivering van de informatiecampagne richting bedrijven Handhaving en sancties vooral richten op grootverbruikers
Energie-investeringsaftrek	Verhoging van het EIA percentage in 2019

Landbouw en Landgebruik	
Glastuinbouw	Bevordering van energiezuinig telen via Het Nieuwe Telen (HNT) door extra cursussen, subsidie, certificering van telers of marktsensibilisering voor producten
	Regeling Energie-efficiëntie en Hernieuwbare glastuinbouw (EHG): opleggen van minimum besparingseisen voor extra energieschermen of invoering energielabels voor kassen
	OCAP (Organic CO ₂ for assimilation by plants): extra levering van industriële CO ₂ van 0,1 naar 0,2 Mton voor groeibevordering van gewassen.